

Ба номи Худованди
Бахшандаи Меҳрубон

Мучтамаи Омӯзиши Олии Фикҳ

сиршанасе:

محمدی ری شهری، محمد، ۱۳۲۵ -

Muhammadi Reyshahri, Muhammad

عنوان قراردادی:

تحکیم خانواده از نگاه قرآن و حدیث. تاجیکی

عنوان و نام پدیدآور:

ОиладорӣАз нигоҳи Қуръон ва ҳадис/Муҳаммади Райшаҳрӣ;
Мутарҷим: Абдулҳаким Камолӣ.

وضعیت ویراست:

اول.

مشخصات نشر:

Qom: фурӯшгоҳи Маркази Байналмилалии Тарҷума ва
Нашри Ал-Мустафо, 2014= 1392.

فروست:

مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی، مجتمع آموزش عالی فقه؛ ۶.

شابک:

978-964-195-736-2

وضعیت فهرست نویسی:

فیبا

یادداشت:

تاجیکی.

یادداشت:

کتابنامه.

موضوع:

خانواده ها -- جنبه های مذهبی -- اسلام

موضوع:

زناشویی (اسلام)

شناسه افزوده:

کمال اف، حکیم جان، ۱۹۹۷ - م. مترجم، Kamalov, Hakim jan

رده بندی کنگره:

۱۳۹۲ ۷۰۴۹۵۲۹۴ ت۳۱۵/م۳۰/۱۷/ BP

رده بندی دیویی:

۲۹۷/۴۸۳۱

شماره کتابشناسی ملی:

۳۳۸۹۱۰۱

Оиладорӣ

Аз нигоҳи Қуръон ва ҳадис

Муаллиф

Муҳаммадии Райшаҳрӣ

Мутарҷим

Абдулҳаким Камолӣ

Муовинати Пажӯҳиш

Оиладорӣ Аз нигоҳи Қуръон ва ҳадис

Муаллиф: Муҳаммади Райшаҳрӣ

Мутарҷим: Абдулҳаким Камолӣ

Чопи аввал: 2014 м

Ношир: Маркази Байн-ал-милалии Тарҷума ва Нашри Ал-Мустафо

Чопхона: Норинчистон - Техрон

Қимат: 15 сомонӣ (140000 риёл)

Тирож: 300

ISBN: 978-964-195-736-2

نام کتاب: تحکیم خانواده از نگاه قرآن و حدیث

نام مؤلف: محمد ری شهری

نام مترجم: حکیم جان کمال اف

سال چاپ: ۱۳۹۲ هـ.ق - 2014 (تاجیکی)

قیمت: ۱۴۰۰۰۰ ریال

تیراژ: ۳۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول

Ҳаққи чоп барои ношир маҳфуз аст

- Qom: Blv Moallem Ouest (hujjatiyyeh) – fax : 025-37839305-9
- Qom: Blv Mohammad Amin, bifurcation Salariyyeh – Tél.: 025-3213133060 – fax : 025-32133146
- Téhéran : Av. Enghelab, croisement des avenues Shirazi et Qods, 1003, allée Osku – Tél : 021-66978920
- Mashhad: Av. Emam Reza, av. Danesh Est, entre Danesh 15 et 17 – Tél.: 0511-8543059
pub.miu.ac.ir miup@pub.miu.ac.ir

Бо сипос аз дастандаркороне, ки моро дар тавлиди ин асар ёрӣ намуданд

Сухани ношир

Оғозу анҷоми як пажӯҳиш паймудани марҳалае аз рушд аст ки бо пароканда шудани базри пурсиш дар мазрааи зеҳни омодаи пажӯҳишгар мешавад ва бо ба самар нишастану бардошти маҳсул ки ҳамон огоҳиву доноӣ аст поён мепазирад Албатта ин поён худ фасли наvero барои рӯиш навид медиҳад зеро ҳосили кор илова бар шукуфой таровату баракат фарҳам омадани чандин пурсиши тоза ва гирдовари базрҳои рӯиданӣ бештар аст Пурсишҳо базрҳое ҳастанд ки ба таносуби ниёзҳои замон ва тавони муҳаққиқон парвариш меёбанд ва фарҳангу тамаддунро дар паи худ ба ҳаракат вомедоранд

Афзоиши суръати ҷобачой ва кӯтоҳ шудани фосилаҳо чӣ басо базрҳои пурсишро монанди бод аз фарсангҳо дуртар бар зеҳни ҷустуҷӯгаре менишонад ва танаввуу тозагиро барои тамаддуни дигаре ба армуғон меоварад Табъан вучуди огоҳиву мудирият дар суръатбахшидан ба ин фароянд ҳамвора нақши басазое хоҳад дошт

Ҷомеат ул Мустафо с Ал оламия ба ҳукми рисолати ҷаҳонӣ ва ҷойгоҳи вижаи худ дар ҳавзаҳои илмия ва низ танаввуи нерӯи инсонӣ бар худ лозим медонад ки нақши муассиреро дар фароҳам овардани шароити муносиб барои пажӯҳиш эфо кунад Эҷоди зерсохтҳои лозим мудирияти баҳинаи имконоти мавҷуд ва ҳимоят аз пажӯҳишгарони арсаи дин аз аҳамми вазоифи Муовинати Пажӯҳиши Ҷомеат ул Мустафо с Ал оламия мебошад

Оиладорӣ

Умед меравад ки бо сомон бахшидан ба ҳаракатҳои худҷӯши
илмӣ ва тақвияти ангезаҳои мавҷуд шоҳиди шукуфоии ҳарчи
бештари арсаи фарҳанги динӣ дар ҷойҳои ҷаҳон бошем

Маркази Байналмилалӣ

Тарҷума ва Нашри Ал Мустафо с

Феҳрест

Пешгуфтор

Ҳадиси Аҳли Байт а ҳадиси Паёмбари Худост
Адаби нақли ҳадис

Даромад

Қадосати оила
Тақаддусзудой аз оила
Ҳадаф аз ташкили оила
Оромиши равонӣ
а Имкони бақои насл
б Конуни оромиши зиндагӣ
в Конуни мавваддат ва раҳмат
Созандагии ахлоқӣ
Созандагии иҷтимоӣ
Густариши ормони тавҳид
Асоситарин ҳадаф дар ташкили оила

Бахши якум: Ташкили оила

Фасли Ташвиқ ба ташкили оила

Аҳамияти ташкили оила
Баракатҳои издивоҷ
Ҳамсар додани фарзандон
Ҳамсар додани занону мардони бешавҳар
Наҳй аз мучаррад зистан
Накӯҳиши беҳамсар зистан

Фасли Ҳикмати ташкили оила

Оромиши равонӣ
Улфати дилҳо
Пешгирӣ аз фасоди ахлоқӣ ва иҷтимоӣ
Интишори ормони тавҳид

Фасли Монеъҳои ташкили оила

Оиладорӣ

Тарс аз фақир шудан
Аҳамият додан ба сарват
Аҳамият додан ба бузургзодагӣ
Ноогоҳӣ аз дин
Гурез аз масъулият

Фасли Одобӣ издивоҷ ва ташкили оила

Пеш аз ҳар чиз
а Ангезаи дуруст
б Дуо кардан
Раҳнамудҳое барои интихоби бехтар
а Шоистагии хонаводагӣ
б Нигаристан

Нукта

в Интихоби ҳамсари шоиста
г Интихоби зани бокира
д Интихоби зани ҷавон
е Издивоҷ бо бегона
ё Интихоби зане бо ин хусусиёт
Заноне ки шоистаи интихоб нестанд
а Зебои ношоиста
б Зебои бадгӯхар
в Аҳмақ
г Нозо
д Зани пир
е Занони дорои ин хусусиёт
Қорҳои шоиста дар шавҳар додани духтарон
а Назархоҳӣ аз зан
б Даранг накардан бо омадани хостгори ҳамто
в Худдорӣ аз зан додан ба марди фосид ва шаробхор
г Парҳез аз таъйини маҳрияи гарон

Таҳқиқе дар бораи маҳр ус суннат

Собит будани миқдори маҳр ус суннат
Муодили нақдии маҳр ус суннат
Миқдори воқеии маҳр ус суннат
Ҳадяи издивоҷ

Фасли Одобӣ никоҳ

Интихоби замони ҳуҷаста
Ошкор баргузор кардани никоҳ
Чашн гирифтани

Нукта

Зиёфат додан
Арӯсӣ кардан дар шаб
Он чӣ дар шаби арӯсӣ шоистаи анҷом аст

Фасли Оилаи намуна

Издивоҷ осмонӣ
Алӣ а ҳамсари ҳамсанги Фотима а
Хостгории Бонуи бонувон
Маҳрияи Бонуи бонувон
Хутбаи ақди издивоҷ
Ҷаҳизияи Бонуи бонувон
Зиёфати арӯси
Шаби зафоф
Хона ва асбоби хонаи Бонуи бонувон
Ҳамкории зану шавҳар
Ширинии зиндагӣ
Сахтиҳои зиндагӣ
Дархости хидматкор аз Паёмбар с
Достони гарданбанд

Бахши дуввум: Авомили устувории оила

Фасли Муҳаббату меҳрубонӣ ва утуфат
Муҳаббати дучониба миёни зану шавҳар
Меҳрварзӣ ба оила
Дӯст доштани фарзандон
Бӯсидани фарзандон
Андозаи муҳаббату шафқат ба хонавода

Фасли Хӯйҳои волою кирдорҳои некӯ
Хушрафторӣ
Хушахлоқӣ
Хуб шавҳардорӣ кардан
Меҳрубонӣ
Некӣ кардан
Эҳтиром ниҳодан
Мулоимату мудоро
Хидмат ба зан
Кӯмак ба шавҳар
Салом кардан ба аъзои хонавода
Шод кардан
Ҳадя овардан дар баргашт аз сафар
Ҳамнишинӣ ва таом хӯрдан бо оила
Риояти алоқаи аҳли хона ба таом
Сабри зан дар баробари бадахлоқии шавҳар
Сабри мард дар баробари бадахлоқии ҳамсар
Чашмпӯшӣ
Қаноат
Хурсандӣ
Ғайрат

Фасли Тарбияти динӣ
Нақши дин дар зиндагӣ
Ҳифзи оила аз осеби ақидатӣ ва ахлоқӣ

Оиладорӣ

Тарбияти оила ба намоз хондану закот додан
Нақши намоз дар раҳой аз тангноҳои зиндагӣ
Нақши дуо дар раҳой аз тангноҳои зиндагӣ
Парвариши хонавода бо илму адаби солеҳ

Фасли Риояти ҳуқуқ

Ташвиқ ба риояти ҳуқуқи оила
Наҳй аз поймол кардани ҳуқуқи оила
Ҳуқуқи дучонибаи зану шавҳар
Ҳуқуқи зан бар шавҳар
Ҳуқуқи шавҳар бар ҳамсар
Аҳамияти ҳуқуқи шавҳар
Подоши фармонбардории зан аз шавҳар

Фасли Талаш барои таъмини ниёзҳои иқтисодии оила

Ташвиқ ба инфоқ кардан барои оила
Инфоқро бояд аз оила оғоз кард
Кушодадастӣ барои оила
Фазилати таъмини ҳазинаи зиндагии оила
Кӯшидан барои таъмини харҷи оила чиход аст
Савоби таъмини ниёзҳои оила
Таодул дар даромаду баромад

Фасли Посух додан ба ғаризаҳои чинсӣ

- Ороиши зан барои шавҳараш
Ороиши мард барои ҳамсараш
Тарғиб ба посух додан ба ғаризаи чинсӣ
Омодагии зан барои посухгӯӣ ба ниёзи шавҳар
Накӯҳиши кӯтоҳии зан дар баровардани ниёзи шавҳар
Накӯҳиши посух надодани ба ниёзи ҳамсар
Наҳй аз ҳамбистар нашудан беш аз чор моҳ
Он чӣ ҳангоми омезиш риояти он шоиста аст
- а Майли шадид
  - б Пинҳонӣ омезиш кардан
  - в Бозӣ кардан
  - г Даранг варзидан
  - д Зикр ва дуо
  - е Вузӯъ гирифтани барои омезиши дубора
Он чӣ дар омезиш шоиста нест
  - а Зиёдаравӣ
  - б Наздикӣ дар ҳолати пур будани меъда ва масона
  - в Рӯ ба қибла будан
  - г Омезиш бо зан ба ҳаваси зани дигар
  - д Фахрфурӯшӣ ба зиёдии ҷимӯъ
  - е Нақл кардан барои дигарон
Мавориди омезиши ҳаром
  - а Омезиш бо зан дар замони одати моҳона
  - б Омезиш ҳангоми эътиқоф дар масҷид

Фасли Дуо кардан

Дуо кардан барои оила
Дуо барои падару модар
Дуо барои фарзандон
Наҳй аз нафрин кардани фарзандон

Таҳлиле дар бораи авомили устувории оила

Муҳимтарин вазифаҳои муштараки марду зан
Изҳори муҳаббат
Хушхӯию хушрафторӣ
Риояти ҳуқуқ
Таъмини ниёзҳои ҷинсӣ
Раҳнамудҳои Ислом барои таъмини ниёзи ҷинсӣ
Як Тавсия ба оростагии зан барои шавҳар
Ду Тавсия ба оростагии мард барои ҳамсар
Се Таъкид бар подоши таъмини ниёзҳои ҷинсӣ
Чор Нақҳиши таъмин накардани ниёзҳои ҷинсӣ
Панҷ Вучуби таъмини ниёзҳои ҷинсӣ
Шаш Риояти одоби омезиш
Ҳамкорӣ
Эҳтироми дутарафа
Мулоимат ва мудоро
Тағофул ва чашмпӯшӣ
Қаноат ва соддазистӣ
Хушнуд будан ба хости Худо
Вазифаҳои махсуси мард
Таъмини ниёзҳои динӣ
Таъмини ниёзҳои илмӣ ва фарҳангӣ
Таъмини ҳазинаи иқтисодӣ
Таъмини ниёзҳои равонӣ
Ғайратварзӣ
Вазифаҳои махсуси зан
Қабул кардани мудирияти шавҳар барои оила
Амонатдорӣ дар ғиёби шавҳар
Нақши дуо дар устувории оила

Баҳши севвум: Особҳои оила

Фасли Особҳои куллии оила

Маҷбур кардан ва назархоҳӣ накардан
Зиёдаравӣ дар маҳрия
Ҳамсар додани кӯдакон
Хешовандии кундош

Фасли Особҳои оила аз сӯи шавҳар

Озор додан
Задан
Бадахлоқӣ

Оиладорӣ

Таҳқир кардан
Нафрат
Бухл
Тӯҳмати зино задан
Суитадбир
Булҳавасӣ дар издивоҷ
Ғайратварзии бечо

Фасли Осебҳои оила аз сӯи зан

Озор додани шавҳар
Асабонӣ кардани шавҳар
Носипосӣ
Фишор овардан бар шавҳар хорич аз тавонаш
Миннат ниҳодан бар шавҳар
Носозгорӣ
Худороии зан барои ғайри шавҳар
Булҳавасӣ
Хиёнат кардан

Таҳлиле дар бораи осебҳои оила

Осебҳои қуллӣ
Таҳмили пайванди заношӯй
Маҳрияи сангин
Издивоҷ бо ангезаҳои ғайри арзишӣ
Издивоҷ пеш аз рушди ақлӣ
Хешованд будани қундош бо ҳамсари аввал
Осебҳои муртабит бо мард
Озор додани ҳамсар
Бадхӯй
Бухл
Бетадбирӣ
Булҳавасӣ
Ғайратварзии нобаҷо
Осебҳои муртабит бо зан
Озор додани шавҳар
Носипосӣ нисбат ба шавҳар
Хостаҳои бечо аз шавҳар
Миннат ниҳодан бар шавҳар
Мудоро накардан бо шавҳар
Ороиш барои ғайри ҳамсар
Булҳавасӣ
Хиёнат

Пайнавишт

Пешгуфтор

Ниҳоди оила аслитарин рукни ҷомеа ва бистари фарҳангҳои гуногун ва заминасози хушбахтӣ ва ё бадбахтии инсонҳо ва умматҳо аст ва аз ин рӯ Исломи ки барномаи саодат ва тақомули башар аст инояти вижае ба саломат ва рушди ҷаҳонии ин ниҳоди сарнавиштсоз дорад.

Мавзӯи оила ба таври қулӣ дар се меҳвар қобили баҳсу баррасӣ аст ташкили оила омили устуворию боладагии оила ва низ осебҳо ва авомили фурӯпошии он. Исломи дар ҳар се замина раҳнамудҳои бисёр муҳимму созандае дорад ки инак барои нахустин бор матни нисбатан комили ин раҳнамудҳо ба сурати мунсаҷим ва бо шеваи навоҷамроҳ бо чанд таҳлили мавриди ниёз дар ихтиёри хонандагон қарор мегирад. Гуфтанист ки ҳамаи ин раҳнамудҳо ба гунае дар ҷиҳати истехкоми бунёди оила ки муҳимтарин ниёзи ҷомеаи имрӯзи башар аст қарор дорад ва аз ин рӯ ин маҷмӯа Оиладорӣ аз нигоҳи Қуръон ва ҳадис номгузорӣ шуд.

Ин китоб ниёзи пажӯҳишгарони масоили оиларо ба манобеи исломӣ таъмин менамояд ва ҳамаи хонаводаҳо махсусан ҷавонон барои расидан ба зиндагии ҳамроҳ бо осоишу оромииш метавонанд аз он баҳраманда шаванд.

Оиладорӣ

Бетардид мутолиаи ин китоб ва барномарезию фарҳангсозӣ бар пояи маорифи нурони он мӯчиби афзоиши оморӣ издивоҷ мустаҳкам шудани ниҳоди оила ва коҳиши мизони талоқ хоҳад буд

Бо тавачҷӯҳ ба ин ки матни ин китоб умдатан суханони мансуб ба Паёмбари Худо с ва аҳли байти он бузургвор аст диққати хонандагонро ба ду нуктаи муҳим ҷалб менамоям

Ҳадиси Аҳли Байт а ҳадиси Паёмбари Худост

Нуктаи аввал ин аст ки бар асоси он чӣ аз аҳли байти Расули Худо с ривоят шудааст он чӣ онон дар бораи маорифи исломӣ меғӯянд сухани Расули Худост чунон ки Имом Содиқ а мефармояд

Ҳадиси ман ҳадиси падарам Имом Боқир аст ва ҳадиси падарам ҳадиси ҷаддам Имом Зайнулобидин аст ва ҳадиси ҷаддам ҳадиси Ҳусайн а аст ва ҳадиси Ҳусайн а ҳадиси Ҳасан а аст ва ҳадиси Ҳасан а ҳадиси Амири Мӯъминон а аст ва ҳадиси Амири Мӯъминон а ҳадиси Расули Худо с аст ва ҳадиси Расули Худо с сухани Худои азза ҷалла аст

Адаби нақли ҳадис

Яке аз одоби муҳимми нақли ҳадис чигунагии нисбат додани он ба Паёмбар с ва Аҳли Байт а аст Кулайнӣ аз Имом Алӣ а ривоят кардааст ки фармуд

Ҳангоме ки ҳадисеро нақл мекунед онро ба касе ки онро ривоят намудааст нисбат диҳед ки агар дуруст бошад ба суди шумост ва агар дурӯғ бошад ба зиёни ровӣ аст

Бинобар ин барои риояти эҳтиёт тавсияи ва таъкид дорам ки ҳар кас мехоҳад аз ин китоб ё дигар китобҳои ривой ҳадисеро

Пешгуфтор

нақд кунад онро мустақиман ба Паёмбар с ва Аҳли Байт а нисбат надихад балки ҳадисро аз тариқи манбае ки онро ривоят кардааст ба онон мансуб намояд Барои намуна нагӯяд Паёмбар с чунин фармуд ё Имом а чунин фармуд балки бигӯяд Фалон китоб аз Паёмбар с чунин ривоят кардааст ва ё бигӯяд Аз Паёмбар с чунин ривоят шудааст

Бар худ лозим медонам ки аз ҳамаи фузалову муҳаққиқони Пажӯҳишкадаи улум ва маорифи ҳадис ки дар падида омадан ва арзаи ин асар ба гунае нақш доштаанд ба вижа фозили гаронқадр ҷаноби оқои Аббоси Писандида ки дар таълифи ин маҷмӯа ин ҷонибро мусоидат намуд самимона сипосгузори намоям Ҳамчунин аз мутарҷими арҷманди китоб ҷаноби оқои Ҳамид Ризо Шайхӣ ки бо тарҷумаи равону зебои худ заминаи баҳрамандии порсизабонро аз он фароҳам кард ва ифтихори тарҷумаи бисёри дигар аз осори Муассисаи илмӣ фарҳангии Дор ул ҳадис ро низ дорад тақдиру ташаккур мекунам ва барои ҳамаи онон аз Худованди Маннон подоши дархӯри фазли ҳазраташро масъалат менамоям Раббано тақаббал минно иннака антас самиъ ул алим

*Муҳаммади Райшаҳрӣ
Шавволи*